

«آرام بخش»؛
نخستین فیلم
بلند سعید زمانیان
در میدان قضاوت
فجر

آزمون روایت در دل یک پرونده واقعی

مرسوم ستاره بودن را نشان داده و پورشیرازی و ابر نیز به واسطه تجربه نقش‌های پیچیده و چند وجهی، ظرفیت بالایی برای حضور در یک درام اجتماعی دارند. این ترکیب می‌تواند به باورپذیری جهان فیلم و تعمیق لایه‌های روایی آن کمک کند.

تهیه‌کنندگی «آرام بخش» بر عهده مجتبی رشوند است؛ تهیه‌کننده‌ای که کارنامه‌اش نشان‌دهنده علاقه به تنوع ژانری و تجربه مسیرهای متفاوت در سینماست. رشوند پیش‌تر تهیه‌کنندگی فیلم‌هایی چون «یادگار جنوب»؛ اثری عاشقانه، معمایی و «صدام»، یک کمدی. عاشقانه با زمینه‌ای تاریخی، را بر عهده داشته است. این تنوع در انتخاب پروژه‌ها نشان می‌دهد که او به دنبال محدود کردن فعالیت حرفه‌ای خود به یک ژانر خاص نبوده و اکنون با «آرام بخش» به سراغ فضایی کاملاً اجتماعی و مسئله‌محور رفته است.

حمایت از فیلمی اجتماعی که بر پایه واقعیت شکل گرفته، مستلزم پذیرش ریسک‌هایی فراتر از سینمای بدنه است؛ ریسک‌هایی که هم در مرحله تولید و هم در مرحله نمایش و داوری جشنواره‌ای خود را نشان می‌دهند. تجربه رشوند در پروژه‌های پیشین می‌تواند پشتوانه‌ای برای مدیریت این ریسک‌ها و حفظ تعادل میان استقلال هنری و امکان ارتباط با مخاطب باشد.

در کنار این مؤلفه‌ها، نباید از نقش جشنواره فیلم فجر در شکل دهی به مسیر دیده شدن «آرام بخش» غافل شد. فجر، به عنوان مهم‌ترین رویداد سینمایی کشور، بستر اصلی مواجهه رسانه‌ها و منتقدان با فیلم‌هایی از این دست است. نمایش «آرام بخش» در سینمای رسانه‌ها، پیش از داوری نهایی، فرصتی تعیین‌کننده برای شکل‌گیری گفت‌وگوهای انتقادی پیرامون آن فراهم می‌کند؛ گفت‌وگویی که می‌تواند بر سرنوشت فیلم در ادامه مسیر اکران و دریافت جوایز تأثیرگذار باشد. در نهایت، «آرام بخش» را می‌توان نماینده‌نسل از فیلمسازان جوان دانست که به جای انتخاب مسیرهای امن، ترجیح می‌دهند با واقعیت اجتماعی وارد گفت‌وگو شوند. این فیلم، فارغ از نتیجه نهایی داوری‌ها، اهمیت خود را در طرح پرسش و ایجاد امکان گفت‌وگو با مخاطب حرفه‌ای نشان می‌دهد.

اگر «آرام بخش» بتواند در اکران جشنواره‌ای خود توجه منتقدان را جلب کند و بحث‌برانگیز شود، می‌توان آن را گامی مؤثر در تداوم و بازتعریف سینمای اجتماعی ایران دانست؛ سینمایی که همچنان برای زنده ماندن، به چنین تجربه‌های جسورانه‌ای نیاز دارد.

واقعیت اجتماعی به درام سینمایی نشان داده است. حضور او در کنار زمانیان این انتظار را ایجاد می‌کند که «آرام بخش» صرفاً بازسازی مکانیکی یک پرونده واقعی نباشد، بلکه با ساختاری دراماتیک و شخصیت‌محور، مخاطب را به مشارکت ذهنی و احساسی در روایت دعوت کند.

نگاه پورامیری در فیلمنامه‌های پیشین، اغلب بر پرهیز از قهرمان‌سازی‌های ساده‌انگارانه و ارائه تصویری خاکستری از شخصیت‌ها استوار بوده است؛ نگاهی که می‌تواند در «آرام بخش» نیز به خلق کاراکترهایی چندلایه و موقعیت‌هایی اخلاقاً مبهم منجر شود. چنین رویکردی، به ویژه در سینمای اجتماعی جشنواره‌ای، اهمیتی دوچندان دارد؛ چرا که داوری منتقدان و مخاطبان حرفه‌ای بیش از هر چیز متوجه نحوه مواجهه فیلم با واقعیت و پرهیز آن از شعارزدگی است.

ترکیب بازیگران «آرام بخش» از دیگر مؤلفه‌های قابل توجه این پروژه است. حضور چهره‌های ستاره و تثبیت شده‌ای چون الناز شاکردوست، حسن پورشیرازی و صابر ابر در کنار بازیگرانی مانند بهناز جعفری، مریم سعادت، ناهید مسلمی و اسماعیل پوررضا، نشان از تلاشی آگاهانه برای ایجاد توازن میان جذابیت ستاره‌محور و کیفیت بازیگری دارد. شاکردوست در سال‌های اخیر با انتخاب نقش‌های متفاوت فاصله‌گیری از کلیشه‌های

ورقایت نابرابر با ژانرهای پرفروش. در چنین بستری، فیلم‌هایی که به جای اتکا به اغراق‌های ملودراماتیک یا شوخی‌های دم‌دستی، به سراغ موقعیت‌های واقعی و زخم‌های اجتماعی می‌روند، ناگزیر در معرض نقدهای سخت‌گیرانه‌تری قرار می‌گیرند. «آرام بخش» نیز دقیقاً در چنین نقطه‌ای ایستاده است؛ فیلمی که با انتخاب یک پرونده واقعی، تلاش می‌کند از دل واقعیت، روایتی سینمایی استخراج کند، بی آن که به گزارش صرف یا قضاوت‌های شتاب‌زده فروکاسته شود.

سعید زمانیان، فیلمسازی که پیش از این با فیلم کوتاه «سور بز» در محافل جشنواره‌ای شناخته شده بود، در نخستین تجربه بلند خود همان دغدغه‌های انسانی و مسئله‌محور را به مقیاسی گسترده‌تر منتقل کرده است. «سور بز» نشانه‌هایی روشن از علاقه زمانیان به شخصیت‌های در حاشیه، موقعیت‌های اخلاقی پیچیده و تعلیق‌های روان‌شناختی داشت؛ عناصری که حالا در «آرام بخش» بستر اجتماعی گسترده‌تری یافته‌اند. انتخاب سوژه‌ای واقعی برای این فیلم نشان می‌دهد که زمانیان علاقه‌مند است از سطح روایت رویداد عبور کند و به لایه‌های پنهان‌تر تأثیرات اجتماعی و انسانی برسد.

فیلمنامه «آرام بخش» حاصل همکاری سعید زمانیان و پدرام پورامیری است؛ نویسنده‌ای که کارنامه‌اش در سال‌های اخیر، او را به عنوان یکی از چهره‌های فعال و جدی فیلمنامه‌نویسی اجتماعی معرفی کرده است. پورامیری پیش‌تر در نگارش آثاری چون «شنای پروانه»، «جان‌دار» و مجموعه‌هایی با محوریت بحران‌های اجتماعی و روابط انسانی نقش داشته و در این آثار، توجه ویژه‌ای به شخصیت‌پردازی، تعارض‌های اخلاقی و تبدیل

فیلم سینمایی «آرام بخش» به کارگردانی سعید زمانیان و تهیه‌کنندگی مجتبی رشوند، هم‌زمان با نمایش در سینمای رسانه‌ها در چهل و چهارمین جشنواره فیلم فجر، به عنوان یکی از آثار مسئله‌محور و قابل تأمل سینمای اجتماعی ایران مطرح شده است. این فیلم که نخستین تجربه بلند سینمایی زمانیان محسوب می‌شود، با تکیه بر یک پرونده واقعی و رویکردی واقع‌گرا، وارد میدان رقابت سودای سیمرغ شده؛ میدانی که در سال‌های اخیر بیش از هر زمان دیگری نسبت خود را با سینمای اجتماعی مورد بازاندیشی قرار داده است.

انتخاب چنین سوژه‌ای برای نخستین فیلم بلند سعید زمانیان، در شرایطی که بخش قابل توجهی از تولیدات سینمای ایران به سمت ژانرهای کم‌ریسک، کمدی‌های بدنه‌پسند و روایت‌های سرگرمی‌محور حرکت کرده‌اند، تصمیمی جسورانه به نظر می‌رسد. «آرام بخش» نه بر پایه فرمول‌های آزموده شده گیشه، بلکه بر اساس مواجهه با یک واقعیت اجتماعی شکل گرفته است؛ مواجهه‌ای که هم برای فیلمساز و هم برای مخاطب، مسئولیت و انتظار مضاعف ایجاد می‌کند. از همین رو، حتی پیش از تماشای فیلم نیز می‌توان آن را در چارچوب سینمای اجتماعی دغدغه‌مند تحلیل کرد؛ سینمایی که می‌کوشد میان واقعیت، درام و اخلاق روایت تعادلی حساس برقرار کند.

سینمای اجتماعی ایران، به ویژه در دو دهه اخیر، با مجموعه‌ای از چالش‌های درهم‌تنیده روبه‌رو بوده است؛ از محدودیت‌های تولید و نمایش گرفته تا افزایش هزینه‌های ساخت، تغییر ذائقه مخاطبان

یک ترکیب غیرمنتظره!
SUNDIS Life

